

لیست اطلاعات مکانی تحت تولی صنعت آب کشور - ۱۴۰۲

ردیف	نام لایه طبق مدل داده مصوب	نوع لایه	تعریف لایه طبق مدل داده مصوب
۱	رودخانه	خطی	خط القعرهایی که در مقیاس ۲۵۰,۰۰۰ در نقشه توپوگرافی ظاهر میگردند و مسیر جریانهای آبی محسوب میگردند.
۲	محور مطالعه شده رودخانه	خطی	بخشهایی از خط القعرهایی که مسیر جریان های آبی بوده و در مقیاس ۱:۲۰,۰۰۰ ، ۱:۱۰,۰۰۰ یا ۱:۵۰۰ مطالعه شدهاند
۳	بستر رودخانه	سطحی	آن قسمت از رودخانه، نهر یا مسیل است که در هر محل با توجه به آمار هیدرولوژیک و داغاب و حداکثر طغیان با دوره برگشت ۲۵ ساله به وسیله وزارت نیرو و شرکت های آب منطقه ای تعیین می شود
۴	حریم کمی رودخانه	سطحی	آن قسمت از اراضی اطراف رودخانه ها، مسیل، نهر طبیعی یا سنتی است که بلافاصله پس از بستر قرار دارد و به عنوان حق ارتفاق برای کمال انتفاع و حفاظت آن الزم است (بند خ ماده ۱ آیین نامه بستر و حریم ... مصوب ۱۳۷۹)
۵	حریم کیفی رودخانه	سطحی	آن قسمت از اراضی اطراف رودخانه ها، مسیل، نهر طبیعی یا سنتی است که بلافاصله پس از بستر قرار دارد و بر اساس نوع آن، کاربری های خاصی در آن سازگار محسوب میگردند
۶	حد بستر و حریم موردی	خطی	آن قسمت از اراضی اطراف رودخانه ها، مسیل، نهر طبیعی یا سنتی است که به واسطه استعلام یا نیاز موردی، به عنوان مرز بستر یا حریم کمی تعیین می گردند.
۷	سازه تقاطعی بحرانی	نقطه ای	سازه های غیراصولی احداث شده بر روی رودخانه که فاقد ظرفیت آبگذری لازم باشد.
۸	سد	نقطه ای	سدهای متوسط و بزرگی که با هدف ذخیره ، انحراف یا تولید انرژی احداث می شوند و معمولاً از جنس بتن یا خاک و سنگریزه هستند.
۹	حریم مخزن سد	سطحی	با توجه به مدل ماده ۱۳۶ قانون مدنی حریم دریاچه های احداثی در پشت سدها (بر روی خطی است موازی به فاصله افقی) یکصد و پنجاه متر از محیط اطراف تر شده مخزن سد بر مبنای حداکثر ارتفاع آب روی سر ریز اجازه ایجاد تاسیسات و هر گونه دخل و تصرف در حریم بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب هیات وزیران تعیین می گردد
۱۰	بند انحرافی	نقطه ای	سدی که در مسیر جریان به منظور بالا آوردن سطح آب و سوار شدن یا انحراف آن در مسیر معین ساخته می شود. (فرهنگ واژگان نظام فنی و اجرایی کشور، ص ۸۵ ، تابستان ۱۳۸۵)
۱۱	بستر تالاب	سطحی	پهنه معادل حداکثر پیشروی آب تالاب در یک دوره آماری معین. آخرین حد پیشرفتگی آب تالاب ها و دریاچه ها در یک دوره زمانی معین براساس داده های ثبت شده موجود می باشد. (آیین نامه اجرایی تبصره ۲ - ماده ۲ - قانون اراضی مستحدث و ساحلی مصوب ۸)
۱۲	حریم تالاب	سطحی	آن قسمت از اراضی اطراف تالاب است که بلافاصله پس از بستر قرار دارد و به عنوان حق ارتفاق برای کمال انتفاع و حفاظت آن لازم است.
۱۳	حوضه آبریز اصلی	سطحی	قسمتی از خشکی ها که با توجه به شیب و شکل زمین آب ها در آنجا به پست ترین مکان موجود در پهنه آن جریان یابد پست ترین مکان یک حوضه ممکن است دریا، دریاچه، باتلاق، رود و ... باشد که معمولاً نام آن را بر روی حوضه آبریز مورد نظر می گذارند. مرز جدایی حوضه های آبریز از یکدیگر معمولاً منطبق بر خط الرأس کوهستان است.

۱۴	حوضه آبریز درجه دو	سطحی	عرصه ای است که روان آب ناشی از بارش بر روی آن توسط آبراهه ها جمع آوری و به یک خروجی نظیر رودخانه، آب انباشت، تالاب، دریاچه و دریا هدایت می شود. به عبارتی دیگر حوضه آبریز تمامی سطحی را در بر می گیرد که آبهای سطحی در آن منطقه به سمت نقطه یا محل مشخصی جریان می یابد
۱۵	حوضه آبریز با درجات مختلف	سطحی	زیر حوضه های هر یک از حوضه های آبریز سی گانه (درجه ۲) کشور که براساس مشخصات توپوگرافیکی و هیدرولوژیکی و مطابق دستورالعمل شماره ۳۵۰۳۵۷۱۰۳۵ تقس یم بندی شده اند.
۱۶	محدوده مطالعاتی	سطحی	محدوده مطالعاتی آب زیرزمینی، به تمام یا قسمتی از یک حوضه (آبریز) یا چند حوضه فرعی گفته میشود که دارای خصوصیات هیدروژئولوژیکی مشترکی هستند. محدوده مطالعاتی، معمولا شامل یک دشت با آبخوان آبرفتی و حوضه مشرف بر آن بوده که میتواند یک آبخوان اصلی بزرگ و چند آبخوان کوچک را شامل شود و در موارد استثنایی ممکن است، بدون آبخوان آبرفتی باشد. (دستور العمل رفتارسنجی کمی آبهای زیرزمینی - نشریه شماره ۶۶۵ - (معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور - دفتر مهندسی و معیارهای فنی آب و آب فا - وزارت نیرو) ۱۳۹۳)
۱۷	حوضه آبریز سد	سطحی	محدوده هیدرولوژیکی ای که نزولات جوی و روان آب حاصل از آن به سمت یک نقطه (مخزن سد) هدایت شده تجمیع می شود.
۱۸	دشت های ممنوعه آب زیرزمینی	سطحی	دشتی است که در آن علاوه بر افت سطح آب سفره زیرزمینی، کیفیت آب آبخوان نیز تنزل یافته و یا در نقاط مختلف آن پدیده های نشست عمومی زمین، فرونشست منطقه ای زمین و یا شکاف زمین مشاهده می شود.
۱۹	چاه آب	نقطه ای	سازهای است تو خالی و عمدتا عمودی که به صورت دست ی یا دستگاهی و به منظور بهره برداری از سفره آب زیرزمین ی در تمام یا بخشی از لایه آبدار حفر گردیده، فعال بوده و دارای پروانه بهره برداری معتبر م ی باشد یا نمی باشد
۲۰	قنات	نقطه ای	میله قنات برای دسترسی به کانال قنات جهت لایروبی و تعمیر و همچنین جهت تهویه هوا ساخته میشود
۲۱	آب بندان	نقطه ای	نوعی سازه ذخیره آب است که در ابعاد و احجامی متفاوتی ایجاد شده و معمولا جهت افزایش ذخیره، اطراف آن نیز خاکریزی می گردد. آب بندان یک منبع مستقل آب است و با حوضچه های تنظیم کننده آب پایین دست چاه و چشمه و ... متفاوت است.
۲۲	حوضه آب بندان	سطحی	محدوده هیدرولوژیکی ای که نزولات جوی و روان آب حاصل از آن به سمت نقطه آب بندان هدایت شده تجمیع می شود.
۲۳	آب انبار	نقطه ای	محفظه ای دائمی روی سطح زمین در ارتفاع یا زیرزمین که برای نگهداری و ذخیره سازی آب بکار می رود.
۲۴	آبخوان	سطحی	نهشته های رسوبی یا بخشی از یک سازند زمین شناسی که از آب اشباع شده و به قدر کافی برای انتقال مقادیر اقتصادی آب به درون یک چاه یا چشمه، نفوذپذیر باشد را آبخوان یا مخزن آب زیرزمینی میگویند. (نشریه راهنمای بررسی اثرات اجرای طرح های تغذیه مصنوعی بر وضعیت آبخوان وزارت نیرو - استاندارد صنعت آب و آبفا- نشریه شماره ۱۵۶ - ن - ۱۳۹۳)
۲۵	ایستگاه سنجش منابع آب زیرزمینی	نقطه ای	مشتمل بر تعدادی منابع انتخابی از بین چاه، چشمه و قنوات می باشد که به طور ماهانه اندازه گیری های کمی و کیفی آب زیر زمینی در آنها صورت می پذیرد
۲۶	ایستگاه پمپاژ	نقطه ای	موتور پمپ هایی که به صورت دائمی در کنار رودخانه واقع گردیده و برای آنها تاسی سات احداث شود. ایستگاه های پمپاژ، آب را برای سامانه شبکه توزیع فراهم می کنند و معمول در نزدی کی تأسیسات ذخ یره آب قرار گرفته اند.

۲۷	پهنه بندی کیفیت آب سطحی	منظور از پهنه بندی کیفی آب سطحی، مشخص نمودن وضعیت کیفیت بر اساس شاخص های تعریف شده می باشد که متدوال ترین شاخص، شاخص WQI یا شاخص کیفیت منابع می باشد.
۲۸	پهنه بندی سیلاب	پهنه های سیل گیر برای سیلاب های با دوره بازگشت های معین
۲۹	چاه پیزومتری	موقعیت چاههای مشاهده ای (پیزومتر) که برای پایش مستمر سطح آبهای زیر زمینی مورد استفاده قرار میگیرند. (دستور العمل رفتارسنجی کمی آبهای زیرزمینی - نشریه شماره ۶۶۵ - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور - دفتر مهندسی و معیارهای فنی آب و آب فا - وزارت نیرو) (۱۳۹۳)
۳۰	چشمه	محل که در آن آب زیرزمینی به طور طبیعی از درون خاک یا سنگ به سطح زمین یا به درون تودهای از آب سطحی جریان می یابد. مرجع تعریف: (نشریه ۱۷ دفتر مهندسی و معیارهای فنی آب و آبفا - فرهنگ هیدروژئولوژی) - (سند شماره ۳۹۰ / ۴۱۰ - دفتر مطالعات پایه منابع آب دستور العمل آماربرداری سراسری از منابع و مصارف آب سطحی و زیرزمینی محدوددهای مطالعاتی)
۳۱	حد دشت	مناطق همواری که با ارتفاعات محصور شده و آبراه اصلی در آن جریان دارد دشت در نظر گرفته می شود. منطقه ای هموار و کم شیب که اطراف آن را کوه ها احاطه کرده اند.
۳۲	خطوط هم تراز آب زیرزمینی	خطوط هم ارزش تراز سطح آب زیرزمینی است. ارتفاع سطح آب آزاد از سطح مرجعی که اختیاری انتخاب شده، تراز آب یا ارتفاع آب نام دارد (در ایران، سطح متوسط آب خلیج فارس در بندر شهید رجایی به عنوان سطح مبنا یا مرجع انتخاب می شود). (نشریه ۵۸۵ دفتر مهندسی و معیارهای فنی آب و آبفا - راهنمای روش های توزیع مکانی عوامل اقلیمی با استفاده از داده های نقطه ای) و (نشریه ۶۶۵ دفتر مهندسی و معیارهای فنی آب و آبفا دستور العمل رفتارسنجی کمی آبهای زیرزمینی ۱۳۹۳)
۳۳	خطوط شبکه آبیاری وزهکشی	عارضه ای مصنوعی که برای آبرسانی از نقطه ای به شبکه های آبیاری استفاده می شود. دیواره و کف آن می تواند از بتن یا مصالح مقاوم دیگر ساخته شده باشد.
۳۴	محدوده شبکه آبیاری وزهکشی	محدوده ایست که توسط شبکه های آبیاری و زهکشی زیر پوشش قرار می گیرند
۳۵	انهار سنتی (نهر)	نهر سنتی مجرای آبی است که توسط اشخاص به صورت غیر مدرن احداث شده باشد. (آیین نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه ها، انهار، مسیل ها، مرداب ها، برکه های طبیعی و شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی، مصوب هیئت وزیران سال ۷۹)
۳۶	مخزن سد	مخزن سد، ذخیره آبی است که برای مقاصد برقابی (هیدرولیکی)، صنعتی، مصارف خانگی، آبیاری و مانند آن با بستن سد در مسیر رودخانه ایجاد میشود.
۳۷	محدوده برداشت شن و ماسه	محدوده ای که طی قراردادی با شخصی حقیقی یا حقوقی مجوز برداشت شن و ماسه در آن صادر شده است
۳۸	آزاد سازی سطحی	محدوده آزادسازی شده برای تصرفات سطحی
۳۹	نقطه تحویل آب	نقطه تحویل آب، نقطه ای که جریان از کانال های اصلی و فرعی درجه یک و دو به کانال های منتهی به اراضی کشاورزی اتصال داده میشود و در آن محل وسایل اندازه گیری و کنترل نصب میشود.
۴۰	حوضه های مدیریتی	محدوده های مدیریتی منابع آب کشور که بر اساس حوضه های آبریز جهت تقسیم وظایف شرکت مدیریت منابع آب ایران تدوین شده است. در واقع حوضه های مدیریتی یک یا چند حوضه آبریز درجه دو میباشند که مدیریت واحدی دارند.
۴۱	امور منابع آب	منابع آب تابعه شرکتهای آب منطقه ای که به صورت معمول منطبق بر محدوده شهرستان تقسیمات کشوری و در برخی حالت تجميع چند شهرستان با ترکیبی از محدوده های استحفازی شهرستانهای مختلف هستند
۴۲	آب منطقه ای	شرکتهای تابعه شرکت مدیریت منابع آب ایران که هر یک مساحت یک یا در مواقعی چند استان را پوشش میدهند. این لایه معرف مناطق تحت عمل شرکت های آب منطقه ای است.

۴۳	شبکه سنجش منابع آب سطحی	نقطه ای	<p>شبکه ای شامل ایستگاه های آبسنجی (هیدرومتری)، باران سنجی، برف سنجی ، باران سنجی ذخیره ای و تبخیر سنجی می باشد.</p> <p>ایستگاه هیدرومتری به محلی از رودخانه یا نهر گفته می شود که در آن نقطه، تجهیزات خاصی برای اندازه گیری عوامل کمی و کیفی آب نصب میشود. (دستورالعمل آماربرداری از منابع آب و روشهای اندازه گیری - نشریه شماره ۳۳۰ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ۱۳۸۴ -)</p> <p>ایستگاه باران سنج: ایستگاهی می باشد که در آن باران سنج قرار دارد. باران سنج دستگاهی است که برای اندازه گیری مقدار باران باریده شده در یک محل معین و در یک مدت معلوم به کار میرود. (فرهنگ فنی آبیاری و زهکشی - کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران - وزارت نیرو - ۱۳۷۶)</p> <p>ایستگاهی که با ادوات مربوطه، میزان ارتفاع، چگالی و آب معادل برف در محل و مدت معینی را اندازه گیری مینمایند (فرهنگ فنی آبیاری و زهکشی - کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران - وزارت نیرو - ۱۳۷۶)</p> <p>ایستگاه های اندازه گیری عوامل مختلف هواشناسی نظیر تبخیر، باران، دمای هوا و خاک، باد، تشعشع خورشید، ساعات آفتابی، برف که نسبت به درجات مختلف تجهیزات موجود در آنها نیز متفاوت است. درجه یک مشتمل بر تمامی عوامل می باشد. (نشریه ۲۳۹ دفتر مهندس ی و مع یارها ی فن ی آب و آبفا - دستور العمل آمار برداری از منابع آب - اندازه گیری پدی ده های هواشناسی)</p>
----	-------------------------	---------	--